

Prima instanță - (Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni) M. Juganari
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) L. Bulgac, E. Palanciuc, V. Sîrbu

ÎNCHEIERE

21 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curtii Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Arhiliuc Ion, Primaria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni și Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Primaria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni împotriva lui Golban Andrei și Golban Aliona privind obstacolele în folosirea bunurilor imobile și evacuarea,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Primaria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni și Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 20 februarie 2017,

c o n s t a ț ă :

La 28 iulie 2016, Primăria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc”, s-au adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Golban Andrei și Golban Aliona, solicitând revendicarea din posesia ilegală bazinul acvatic heleșteul Suruceni-2, terenul cu suprafața de 20.0704 ha, situat în raionul Ialoveni, satul Suruceni, extravilan, cu obligarea lui Golban Andrei și Golban Aliona să nu creeze obstacole în folosința și posesiunea Primăriei Suruceni, raionul Ialoveni, a bunului, inclusiv prin restricția instalării paznicilor și a pescuitului.

În motivarea de fapt a acțiunii, reclamantii au reiterat că în conformitate cu înscrisurile primare exercitate de Oficiul Cadastral Teritorial Ialoveni în Registrului bunurilor imobile, la pct. 1.0, 1.1 în Subcapitolul I și pct. 2.1 din Subcapitolul II, în privința bunurilor imobile cu nr. cadastral XXX, - terenul din Fondul apelor, adică bazinul acvatic „heleșteul Suruceni-2”, cu suprafața de 20,0704 ha, situat în raionul Ialoveni, satul Suruceni, extravilan de pe teritoriul satului Suruceni și nr. cadastral XXX, - construcția hidrotehnică (digul) cu suprafața de 2084.0 m², situată în raionul Ialoveni, satul Suruceni, extravilan de pe teritoriul satului Suruceni, sunt bunuri imobile publice, proprietarul fiind unicul - Republica Moldova cu cota parte 1.0, adică

construcția hidrotehnică (digul) cu bazinul acvatic (iazul), - aparțin în exclusivitate Primăriei satului Suruceni ca unitate teritorial-administrativă a statului.

Înscrierea respectivă de bază și primară a fost exercitată de Oficiul Cadastral Teritorial Ialoveni în corespundere cu legislația în vigoare. Astfel, conform art. 11 al Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale nr. 523-XIV din 16 iulie 1999, cât și Legea în redacția nouă prevede că proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale este imprescriptibilă. Ea nu poate fi supusă exproprierii și nu poate constitui obiectul unor garanții reale. Proprietatea respectivă poate fi dată în administrare sau închiriată în condițiile legii. Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor prezentului articol sunt lovite de nulitate absolută.

La fel, potrivit art. 8 alin. (1) lit. k) a Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr. 981-XIV din 11 mai 2000, în vigoare la depozitarea ilegală a Primăriei Suruceni de bunurile publice, prevedea expres că, în categoria terenuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale sunt, inclusiv: - terenurile ocupate de iazuri (lacuri de acumulare) (cu excepția celor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. b), adică „terenurile fondului apelor proprietate publică a statului”.

Respectiv, la capitolul dat s-a dovedit că Oficiul Cadastral Teritorial Ialoveni, inițial a îndeplinit cu diligență prevederile art. 8 alin. (1) lit. k) a Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, nr. 981-XIV din 11 mai 2000 și pct. 3) art. 8 din Legea cu privire la proprietatea publică a unităților administrative-teritoriale nr. 523-XIV din 16 iulie 1999, care stipula că bunurile imobile și anume bazinul acvatic heleșteul Suruceni-2, cu nr. cadastral XXX, cu suprafața de 20.0015 ha, inclusiv construcția hidrotehnică (digul) nr. cadastral XXX, cu suprafața de 2084.0 m², au fost declarate proprietate publică a Consiliului sătesc Suruceni, ca autoritate publică administrativ-teritorială.

Reclamanții relevă că potrivit art.2 al Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr. 91-XVI din 05 aprilie 2007, terenurile din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, adică ele nu pot fi înstrăinate, ci pot fi date numai în administrare, în concesiune, în arendă sau în locațiune în condițiile legii, nu pot fi dobândite de terți prin uzucapiune. Respectiv, actele juridice încheiate cu încălcarea respectivului articol sunt lovite de nulitate absolută.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2010, a fost anulată adeverința de privatizare nr. 13/02 din 12 octombrie 2001, în al cărei temei au fost transmise în proprietate privată Societății pe Acțiuni „Pescăruș-Dănceni” digul, canalele de scurgere a apelor revărsate, întărirea pantei la heleșteul Suruceni și construcția hidrotehnică (digul) a heleșteului Suruceni nr.2, pe care ulterior Societatea pe Acțiuni „Pescăruș-Dănceni” le-a înstrăinat ilegal.

Prin respectiva decizie instanța a constatat cu bunurile imobile în litigiu aparțin cu drept de proprietate administrației publice locale a satului Suruceni, raionul Ialoveni, are puterea lucrului judecat.

Menționează reclamanții că Golban Andrei a comunicat Primarului satului Suruceni, Vasile Blanița că deține un contract de vânzare-cumpărare din 25 februarie 2016 încheiat între Societatea cu Răspunderea Limitată „Victoriaș” și Golban Andrei, contract care are ca obiect de înstrăinare digul (construcția hidrotehnică) cu suprafața de 2084.0 m² de la bazinul acvatic heleșteul Suruceni-2, cu nr. cadastral XXX.

La 25 martie 2016, Primăria satului Suruceni a expediat lui Golban Andrei o

notificare prin care acesta a fost avertizat că, conform contractului de vânzare-cumpărare din 25 februarie 2016 încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Victoriaș” și Golban Andrei, ultimul a procurat și respectiv a devenit proprietar al digului (construcția hidrotehnică) cu suprafața de 2084.0 m², cu nr. cadastral XXX situată în raionul Ialoveni, satul Suruceni, extravilan, care a și fost înregistrat la Oficiul Teritorial Ialoveni.

Consideră reclamanții că, Golban Andrei nu are alt drept de proprietate sau de folosință pe teritoriul administrativ al Primăriei satului Suruceni, inclusiv nici asupra bunului imobil heleșteul Suruceni-2, adică bazinul acvatic (iazul), care este identificat în Registrul Bunurilor Imobile, cu alt nr. cadastral XXX, astfel are altă suprafață de 20.0704 ha, are titlu juridic din Fondul apelor, adică nu se vinde, fiind proprietatea exclusivă a statului și poate fi dat în folosință în condiții legale speciale, în urma licitației prin întocmirea contractului de arendă pe un termen concret și plată anuală concretă în folosul Primăriei.

Susțin reclamanții că, iazul alăturat construcției hidrotehnice pe care Golban Andrei l-a însușit ilegal și a intrat samavolnic în posesia lui în luna iulie 2016, instalând paznicii săi, nu figurează în contractul de vânzare-cumpărare din 25 februarie 2016, respectivul bun imobil, construcția hidrotehnică de la heleșteul Suruceni-2, este identificat în Registrul Bunurilor Imobile cu alt nr. cadastral XXX, are altă suprafață de 20,0704 ha, are titlu juridic din Fondul apelor cu regim, doar de folosință, fiind indicat la pct. 2.1, din subcapitolul II din Registrul Bunurilor Imobile, cu cota parte exclusivă proprietatea statului, în temeiul Hotărârii Guvernului nr.745 din 03 noiembrie 1995.

Golban Andrei a intrat în posesiunea bazinului acvatic prin uzurpare și samavolnicie cu caracter penal, în lipsa unui contract de posesiune, fără a obține în mod legal un contract de arendă încheiat cu Primăria satului Suruceni obținut în condițiile legii prin licitație, organizată de Consiliul local Suruceni, în care să fie indicat termenul de arendare și prețul anual, clauze contractuale, apoi să obțină în baza contractului respectiv de autentificare a dreptului deținătorului de teren semnat de primar și în final să stabilească cu Primăria la fața locului hotarele terenului în natură (bazinului acvatic) cu întocmirea unui act administrativ.

În final reclamanții au solicitat evacuarea lui Golban Andrei și Golban Aliona de pe teritoriul bazinului acvatic heleșteu Suruceni-2, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 20,0704 ha, obligarea pârașilor să nu creeze obstacole în folosința și posesia bazinului acvatic heleșteu Suruceni-2, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 20,0704 ha situat în r-nul Ialoveni sat Suruceni, inclusiv prin restricția instalării paznicilor și a pescuitului cu obligarea demolării construcției neautorizate.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 20 februarie 2017 acțiunea înaintată de Primăria satului Suruceni și Consiliul local Suruceni, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat în mod solidar din contul Primăriei satului Suruceni și Consiliului local Suruceni, intervenientului accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” în beneficiul lui Golban Andrei și Golban Aliona cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că nici Primăria localității

Suruceni și nici Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” nu sunt proprietarii bazinului acvatic heleșteul Suruceni-2, nu dețin dreptul de posesie sau folosință asupra bunului litigios. Dreptul de proprietate asupra bunului imobil în litigiu aparține statului, față de care nu au fost înaintate careva pretenții.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 21 februarie 2017, Primăria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni și Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 20 februarie 2017, solicitând casarea hotărârii menționate și admiterea cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017, a fost respins apelul declarat de Primaria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni și Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 20 februarie 2017.

La 27 noiembrie 2017, avocatul Arhiliuc Ion, Primaria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni și Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 septembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 20 februarie 2017, solicitând casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei decizii de admiterea a pretențiilor înaintate.

În motivare, recurenții au invocat că instanța nu s-a expus asupra argumentelor și probelor de prezentate, în mod evaziv a motivat soluția prin expunerea asupra pretențiilor pe care reclamații nu le-au mai susținut în dezbaterile judiciare.

Relatează că instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general și formal la argumentele greșite din hotărârea primei instanțe, fără a examina legalitatea obiecțiilor în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul.

Instanța de apel eronat a preluat concluzia primei instanțe, precum că un bazin acvatic dintr-un sat cum ar fi cel din litigiu, reprezintă un interes național de nivel republican.

Concluziile instanței sunt fără suport probant, rezultate din neexaminarea multiaspectuală a cauzei și nestabilirea tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea litigiului. A evitat să se pronunțe asupra motivelor esențiale, care au dezvăluit grave deficiențe a actului de justiție incompatibile cu garanțiile unui proces echitabil în sensul art. 6 din Convenție și astfel decizia este una nemotivată.

Recurenții consideră că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare nu corespunde prevederilor art. 239, 240, 241 alin.5) Cod de procedă civilă.

La 05 februarie 2018, avocatul Ion Arhiliuc a depus cerere de recurs suplimentar și a relatat că anterior instanța de recurs a examinat un litigiu similar cu prezenta acțiune, iar în vederea respectării practicii judiciare se impune aceeași soluție în ambele cazuri.

Recurentul susține că atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au ținut cont de prevederile art.20 și 21 Cod funciar, care stipulează categoria și modalitatea de obținere a documentelor ce confirmă drepturile deținătorilor de teren.

De asemenea, instanța urma să țină cont și de prevederile art.127 din Constituția Republica Moldova.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează

că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 07 septembrie 2017.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța a expediat decizia motivată părților, la 20 septembrie 2017. Recurenții susțin că au recepționat-o la 27 septembrie 2017.

Cererea de recurs a fost declarată la 27 noiembrie 2017, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul

condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de avocatul Arhiliuc Ion, Primaria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni și Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Arhiliuc Ion, Primaria și Consiliul satului Suruceni, r-nul Ialoveni și Societatea cu Răspundere Limitată „Iazul Boieresc”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Valeriu Doagă

judecători

Nina Vascan

Dumitru Mardari

